

גיליון
מס' 210

מה בפרשה? ובהפטרות?

חדש!!!

'מה?' לילדים - נושא
פרסים - בעמ' 7

קראו והכירו ב-7 דקות!

פרשת וישב

פרשה זו עוסקת ביחסים בין יוסף לאחיו ומעשה מכירתו; מעשה יהודה ותמר; שהות יוסף בבית פוטיפר והשלכתו לכלא ופתרון חלומות סריסי פרעה.

הקדמה חשובה!!!

יחסי האחים ויוסף, פרשת יהודה ותמר ומעשי יוסף בבית פוטיפר, הינם נושאים בהם ניתן לטעות חלילה ולחשוב כי מדובר באנשים פשוטים שהתנהגו בצורה שלילית. מדובר באנשים גדולים שאין לנו מושג בהבנת דרגתם ומעשיהם, וכל מה שנכתב כאן אינו אלא לפי פשטו של מקרא.

יחסי יוסף ואחיו

לאחר שבסיום הפרשה הקודמת כתבה התורה את תולדות עשו, פותחת פרשתנו במילים: **"וישב יעקב בארץ מגורי אביו"** ומפרטת בארוכה את כל גלגוליו של יעקב.¹ בבואה לפרט את **"תולדות יעקב"**, כותבת התורה על יוסף שבעקבות מה שאירע איתו ירדו בני ישראל מצרים. הפסוק מתאר כי יוסף שגדל עם בני השפחות, היה מספר לאביו על עבירות שראה באחיו - בני לאה. יעקב אהב את יוסף שהיה תלמידו המובהק ואף דמה לו מבחינה חיצונית,² **"ועשה לו כתונת פסים"**. היחס המועדף³ גרם לאחים לפתח שנאה כלפיו אחיהם.⁴

יוסף משתף את אחיו בחלום⁵ בו ראה את כל האחים בשדה קושרים חבילות תבואה ולפתע **"קמה אלמתי"** ואלומות האחים משתחוות לה. הדבר גורם לאחיו⁷ לשנוא אותו **"על חלומותיו ועל דבריו"**.⁹ בחלום נוסף רואה יוסף את

¹ מתוך רצון להראות חשיבותו. רש"י (לז, א) מדמה זאת לאדם שמחפש אבנים יקרות בחול, וממשמש בחול עד שמוצא אותן. אז, הוא זורק את הפסולת ונוטל את האבן היקרה.

² רש"י (שם, ג)

³ הספורנו (שם, ה) מביא שהיה זו טעות של יעקב שלא הסתיר את אהבתו היתרה ליוסף.

⁴ רש"י (שם, ד) מדגיש לזכותם של האחים שנהגו ביושר, ולא הראו עצמם כאוהבים בעוד שלמעשה הם שונאים אותו.

⁵ האור חיים (שם, שם) מבאר את סיבת סיפור החלום על ידי יוסף, למרות שידע על שנאת האחים, שרצה להודיעם שהיחס המועדף שמקבל הוא בהסכמת הקב"ה שהוא העלאהו לגדולה.

⁶ הספורנו (שם, ז) מבאר שרמז יוסף על כך שמלכותו תתקיים לזמן ארוך, ואכן מלך שמונים שנה.

⁷ הרואים בכך רמז לרצונו לשלוט בהם.

⁸ הדעת זקנים (שם, ח) מבאר שהפסוק כותב בלשון רבים על שם החלום העתידי, למרות שכעת הייתה תוספת השנאה רק בשל חלום אחד.

⁹ הכלי יקר (שם, שם) מדגיש שרמוזות כאן ג' שנאות. שהא' על כך שהביא דיבתם רעה, הב' על עצם סיפור החלום בזמן שהם כלל לא רצו לדבר עימו, והג' על תוכן החלום.

בעזרת ה' העלון מופץ בלמעלה מ-80 מוקדים ב: אשקלון, בית שמש, ביתר עלית, בני ברק, טלז סטון, ירושלים, מודיעין, מודיעין עלית, נתיבות, ראש העין,

לעילוי נשמת הרב ירחמיאל גרשון בן הרב צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל

לזכות חטופי עזה במלחמה בתוך כלל ישראל הזקוקים ומצפים לישועת ה'.

ולעילוי נשמת הילדה הטהורה חיה מרגלית בת צבי חנוך, הקדוש אלכסנדר בן נינה הי"ד, הקדוש בצלאל דוד בן שי הי"ד ומשה הכהן בן מיכל.

כל הזכויות שמורות ליעקב כץ ©

"השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים ל¹⁰. כאשר חוזר ומספר את החלום לאביו בפני האחים,¹¹ גוער בו יעקב על התנהגותו המביאה לשנאת האחים, ומוכיח מהעובדה כי לא ייתכן שאימו - הרמוזה בירח - תבוא להשתחוות לו מאחר ונפטרה,¹² שכל החלום אין בו ממש. למעשה ידע יעקב שחלומו אמת וציפה לזמן שיתקיים.¹³

מעשה מכירת יוסף

לאחר זמן הולכים האחים לרעות את הצאן בשכם ויעקב שולח את יוסף "מעמק חברון"¹⁴ לדרוש בשלום. יוסף מזדרז ללכת - למרות שמודע לשנאתם אליו - וכאשר מגיע לשכם פוגש את המלאך גבריאל ומבקש¹⁵ ממנו להודיעו היכן נמצאים אחיו. הוא נענה כי אחיו "נסעו מזה"¹⁶ ומבקשים להמיתו.¹⁷ יוסף הולך ומוצא את אחיו בדותן. בעודו מתקרב, מתכננים האחים להרוג¹⁸ את "בעל החלומות" ולספר כי נטרף בידי חיה. כנגדם עונה 'רוח הקודש':¹⁹ "נראה מה יהיו חלומתי".²⁰ ראובן מרגיש כי חובתו כבכור לקחת אחריות על האירוע²¹ ומשכנע את אחיו שיזרקו את יוסף לבור ולא יהרגו - מתוך מחשבה להשיבו מאוחר יותר לאביו. האחים מפשיטים²² את יוסף שהגיע למקום ומשליכים אותו לבור מלא נחשים ועקרבים. הם מתיישרים לאכול, כאשר לפתע מגיעה שיירת גמלים של ישמעאלים הנושאים: "נכאות, וצרי ולט" (בשמים).²³ יהודה מציע למכור²⁴ להם את יוסף "בעשרים כסף", והללו בתורם מוכרים אותו למדיינים, שמוכרים אותו למצרים. בזמן המכירה נעדר ראובן.²⁵ כאשר חוזר הוא מגלה כי "אין יוסף בבור", ואומר לאחיו: "הילד איננו ואני אנה אני בא" מפני צערו של יעקב אבינו. האחים לוקחים את הכתונת המפורסמת, וטובלים אותה בדם של עז²⁶ ששחטו במיוחד. הם שולחים אותה ליעקב, שמזהה את כתונת בנו האהוב ואומר כי "חיה רעה"²⁷ אכלתה²⁸. יעקב מתאבל על יוסף במשך עשרים ושתיים שנה וממאן להתנחם על האובדן הגדול.²⁹ לעומתו, יצחק אביו שידע את

¹⁰ הדעת זקנים (שם, ט) מביא בשם המדרש שמה שעמדה השמש ליהושע בגבעון, היה מכוח היותו מזרעו של יוסף שהשתחוה לו השמש, הירח והכוכבים.

¹¹ השפתי חכמים (שם, י) מסביר את הטעם שסיפר לאביו רק את החלום השני, מאחר והראשון פתרוהו האחים לטובה. רק כעת, שלא רצו האחים לפתור לטובה, הוצרך לספר לאביו בכדי שיפתור לו.

¹² רש"י (שם, שם) מביא שכוונת יוסף הייתה לבלהה שפחת רחל, שגדלה אותו כאם.

¹³ הספורנו (שם, יא) כותב על פי דברי הגמ' בסנהדרין (פרק חלק), שאדם מתקנא בכל חוץ מבנו ותלמידו, שאצלם שמח כאשר מצליחים יותר ממנו.

¹⁴ רש"י (שם, יד) מקשה שחברון הרי הייתה בהר, ולא שייך בה לשון 'עמק'. רש"י מתרץ שפירוש המילה 'מעמק', הוא מעצה עמוקה של אברהם הקבור שם. בכדי לקיים לו את הבטחת "כי גר יהיה זרעך וגו'" שעתידיה להתחיל כעת להתקיים עם ירידת יוסף למצרים.

¹⁵ השפתי חכמים (שם, טז) מוכיח מכך שלא שאל יוסף את 'האיש' אם יודע היכן נמצאים אחיו, אלא דרש שיספר לו, כי יוסף ידע שמדובר במלאך.

¹⁶ הדעת זקנים (שם, יז) כותב, שאמרו שאינם רוצים עוד להיות י"ב שבטים. 'זה' בגימטרייה י"ב.

¹⁷ רש"י שם, שם

¹⁸ האור החיים (שם, כ) מבאר שהצדיקו את מיתתו בשל היותו 'עד זומם', שסיפר לאביהם דברים שיכלו לחייבם מיתה.

¹⁹ רש"י שם, כ

²⁰ כלומר אם תצליח התוכנית שלהם, או שיתקיימו החלומות שנטע בו הקב"ה.

²¹ רש"י שם, כב

²² הכלי יקר (שם, כג) מקשה כיצד הפשיטוהו לגמרי. ומבאר שיוסף שחשש שיגזלו אחיו ממנו את כתונת הפסים, תפר אותה אל כתונתו הרגילה מתוך מחשבה שלא ישאירוהו עירום. וכעת שבאו להסיר את כתונת הפסים, נמצא ערום לגמרי.

²³ רש"י (שם, כה) מסביר כי הפירוט החריג בא ללמדנו על אהבת הבורא לצדיק, ורצונו שלא יצטער יותר מיד. דבר שגרם לאותם ישמעאלים שסוחרים על פי רוב בדברים שריחם רע, לשאת בשמים באותו יום.

²⁴ הכלי יקר (שם, כו) מסביר שאמר יהודה שלא נרוויח כלום מהריגתו, והרי כל כעסנו עליו היה בשל הבכורה שביקש ליטול.

²⁵ הגיע תורו לשמש את אביו (רש"י שם, כט).

²⁶ מאחר וצבעו דומה לדם אדם (רש"י שם, לא).

²⁷ רש"י (שם, לג) מבאר ש'נצנצה בו רוח הקודש' על כך שעתידיה להתגרות בו אשת פוטיפר אותה הוא מדמה לחיה (הקב"ה לא יכל לגלות לו, שכן תשעת האחים השביעו על שמירת הסוד, ושתפו את הקב"ה כעשירי למניין). השפתי חכמים מוכיח לדבריו של רש"י, מכך שלא תלה יעקב את מיתת יוסף בשודדים שפגש.

²⁸ התרגום יונתן (שם, שם) מבאר כי ידע יעקב שלא מת על ידי חיה או אדם, אלא רואה ברוח הקודש דבר רע שקורה לו.

²⁹ שכן 'גזירה על המת שישתכח מהלב' אך לא על החי (רש"י שם, לה).

בעזרת ה' העלון מופץ בלמעלה מ-80 מוקדים ב: אשקלון, בית שמש, ביתר עליה, בני ברק, טלז סטון, ירושלים, מודיעין, מודיעין עלית, נתיבות, ראש העין,

לעילוי נשמת הרב ירחמיאל גרשון בן הרב צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל

לזכות חטופי עזה במלחמה בתוך כלל ישראל הזקוקים ומצפים לישועת ה'.

ולעילוי נשמת הילדה הטהורה חיה מרגלית בת צבי חנוך, הקדוש אלכסנדר בן נינה ה"ד, הקדוש בצלאל דוד בן שי ה"ד ומשה הכהן בן מיכל.

כל הזכויות שמורות ליעקב כץ ©

שאירע באמת, אך לא יכול לגלות ליעקב,³⁰ בוכה אך לא מתאבל. במצרים מגיע יוסף לבית פוטיפר, 'שר הטבחים'³¹ של פרעה.

מעשה יהודה ותמר;

בני יעקב, שרואים את אבלו של אביהם, מאשימים בכך את יהודה שהעלה את רעיון המכירה, ומורידים אותו ממעמדו שהיה כמלך עליהם. הוא עוזב את המקום ונעשה שותף עם אדם בשם חירה. הוא נישא לביתו של סוחר³² בשם שוע, ונולדים לו: ער, אונן ושלה. הוא משיא את ער לאשה בשם תמר. ער שחשש שיוכחש יופייה עקב ההיריון,³³ השחית זרעו, 'וימיתהו ה"'. יהודה פונה לאונן שייבם את אשת אחיו "והקם זרע לאחיו". אונן שיודע כי זרעו יתייחס לאחיו, משחית אף הוא את זרעו, והקב"ה ממיתו. יהודה אומר לתמר שתשוב לבית אביה עד שיגדל שלה, בעוד שלמעשה הוא לא מתכנן לאפשר לבנו הקטן לייבם את תמר מאחר וחושש שאשה זו 'קטלנית'.³⁴

חולפים שנים ואשת יהודה נפטרה. הוא עולה לתמנה יחד עם חירה, על מנת להשיג על גיזת הצאן. תמר, שיודעת ששילה גדל ועדיין לא הוצע לה להתייבם, שומעת על כך, ומסירה את בגדי אלמנותה. היא ממחרת להתייבם על אם הדרך, ויהודה שרוצה בה מבטיח כי ישלח לה "גדי עזים מן הצאן" בשכרה. היא מבקשת כערבון עד לקבלת העז, את חותמו, שמלתו ומטהו. והיא הרה מלילה זה. היא עוזבת את המקום ושבה ללבוש את בגדי אלמנותה. למחרת שולח יהודה את העז עם חירה ומבקש לקחת את הערבון, אך היא לא נמצאת. לשאלת אנשי המקום אומרים לו כי "לא היתה בזה קדשה". כאשר אומר זאת חירה ליהודה, אומר לו שישאיר הערבון בידה ולא ימשיך לבקשה משום גנאי. ומציין כי "הנה שלחתי הגדי הזה³⁵ ואתה לא מצאתה".

כעבור חודשיים וחצי³⁶ שומע יהודה כי תמר כלתו הרתה והוא מצווה להורגה בשריפה.³⁷ בדרכה לביצוע גזר הדין שולחת תמר להגיד ליהודה: "לאיש אשר לו אנכי הרה". היא לא רוצה להלבין פניו באמירה: "ממך אני מעברת", ומניחה בידו את הבחירה אם להודות בכך.³⁸ יהודה שמזהה את החפצים מכריז כי צדקה תמר בדבריה, ואכן ממנו הרתה. הוא מצדיק את שעשתה, בשל כך שמנע ממנה להינשא לשילה, שלא כדין. בבואה ללדת מזהה המיילדת כי יש לתמר תאומים, וכאשר הראשון מוציא יד היא מהרת לסמן אותו בעזרת חוט אדום שקושרת על ידו. העובר מכניס את ידו פנימה, ואחיו 'פורץ' החוצה - דבר שהקנה לו את השם פרץ. הבן השני שסומן בחוט השני, נקרא בשם זרח.

שהות יוסף בבית פוטיפר והשלכתו לכלא

כעת, משסיימה התורה לבאר את שאירע ליהודה בעקבות פרשת מכירת יוסף, חוזרת לבאר את גורלו של יוסף בארץ מצרים. הפסוק מציין כי מאחר והיה שם שמים שגור על פיו תמיד,³⁹ מצליח יוסף בבית אדוניו, פוטיפר. הוא ממונה לאחראי על הבית, וברכת ה' מגיעה לבית פוטיפר, שנותן לו הכל מלבד את אשתו. הפסוק מציין לגנאי כי יוסף היה

³⁰ רש"י (שם, לג) מביא כי אמר יצחק שלא יכול לגלות דבר שהקב"ה עצמו לא מעוניין לגלות ליעקב.

³¹ רש"י (שם, לו) מבאר שהיה אחראי על שוחטי הבהמות, אך הרמב"ן סובר שהכוונה להריגת בני אדם, ומוכיח מכך שהיה בית הסוהר בביתו.

³² תרגום אונקלוס לח, ב

³³ רש"י (שם ז).

³⁴ אשה שמתו לה כמה בעלים מוחזקת כאחת שמסכנת את מי שנשוי לה.

³⁵ רש"י (שם, כא) מבאר כי כפי שרימה יהודה את אביו בהטבילו את כתונת יוסף בדם הגדי, כך רימוהו ליהודה בגדי עיזים.

³⁶ השפתי חכמים (שם, כד) מבאר שאין ההריון ניכר עד שליש הזמן. ומאחר שהריונה היה שבעה חודשים, בהכרח שתקופה זו קצרה משלושה חודשים מלאים.

³⁷ רש"י (שם, שם) מביא שהייתה תמר ממשפחתו של שם שהוא כהן. ולפיכך חייבת מיתה בשריפה כדין בת כהן שזינתה.

³⁸ רש"י שם, כה

³⁹ רש"י לט, ג

בעזרת ה' העלון מופץ בלמעלה מ-80 מוקדים ב: אשקלון, בית שמש, ביתר עלית, בני ברק, טלז סטון, ירושלים, מודיעין, מודיעין עלית, נתיבות, ראש העין,

לעילוי נשמת הרב ירחמיאל גרשון בן הרב צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל

לזכות חטופי עזה במלחמה בתוך כלל ישראל הזקוקים ומצפים לישועת ה'.

ולעילוי נשמת הילדה הטהורה חיה מרגלית בת צבי חנוך, הקדוש אלכסנדר בן נינה ה"ד, הקדוש בצלאל דוד בן שי ה"ד ומשה הכהן בן מיכל.

כל הזכויות שמורות ליעקב כץ ©

"**יפה תואר ויפה מראה**" - שכן בזמן שיעקב מתאבל בארץ כנען, יושב יוסף שחש כמושל ומסלסל בשערו. הדבר מביא את הקב"ה לומר שכעונש 'גרה בו את הדוב' - אשת פוטיפר.⁴⁰ זו פונה אליו ומבקשת שיהיה עימה.⁴¹ יוסף מבהיר לה כי אינו יכול לפגוע באימון שנתן בו בעל הבית, ובנוסף אם יעשה זאת "**וחטאתי לאלוקים**".⁴² הוא מסרב גם לבקשתה לשכב לידה אף בלא תשמיש ואת בקשתה להיות עימו לעולם הבא.⁴³ ביום החג, היא מנצלת את העובדה שהלכו כולם לעבודה זרה שלהם, ואמרה לבעלה שאינה חשה בטוב.⁴⁴ כאשר מגיע יוסף לעשות מלאכתו,⁴⁵ היא אווזת בבגדו בניסיון להכריח אותו לבוא עליה. הוא בורח תוך שמשאיר בידיה את הבגד, והיא קוראת לבני ביתה ומעלילה על יוסף שניסה לפתות אותה, ורק כאשר סירבה ברח החוצה. היא מחכה לשובו של בעלה, וכאשר נמצאים יחד מספרת לו על מה שעשה לה יוסף.⁴⁶ הוא כועס ומשליך אותו לבית הסוהר המלכותי. שם הוא מוצא חן בעיני 'שר בית הסוהר' אשר ממנה אותו לאחראי על התנהלות המקום.

פתרון חלומות סריסי פרעה.

לאחר תקופה, מגיעים לכלא שר המשקים ושר האופים של המלך.⁴⁷ יוסף אחראי עליהם, והם יושבים שם שנה. לילה אחד חולמים שניהם חלום, ובנוסף, כל אחד חולם גם את פתרון חלומו של חברו.⁴⁸ בבוקר פוגש אותם יוסף כשהם עצובים. לשאלתו הם מספרים על החלום שלא מצליחים לפתור, והוא מבקש בעזרת ה' לפתור להם את החלום. שר המשקים מספר על גפן פורחת ובה שלושה זמורות ארוכות, עמוסות ענבים בשלים. והנה הוא בוצר את הענבים וסוחט בידו אל כוס, אותה הוא מניח על כף פרעה. יוסף מגלה לו כי הדבר רומז לכך שבעוד שלושה ימים "**ישא פרעה את ראשו**" וישיבו למשרתו הראשונה. יוסף מבקש משר המשקים כי ינצל את משרתו הרמה להזכירו לטובה באוזני פרעה. כי לחינם הושלך לכלא לפני שנים רבות. שר האופים שראה כיצד פתר יוסף את חלום חברו - בדיוק כפי שחלם הוא את פתרון חלום חברו - מבקש מיוסף שיפתור גם את חלומו. הוא מספר כי ראה שלושה סלי נצרים על ראשו, מלאים במאפים האהובים על המלך, וציפור עומדת ומנקרת מהאוכל. יוסף מבשר לו כי הדבר מורה על כך שבעוד שלושה ימים יערוף פרעה את ראשו, ויתלה אותו על עץ, תוך שעופות השמים יאכלו את בשרו. לאחר שלושה ימים חל יום הולדתו של פרעה, והוא אכן מזמין את שתי השרים לאירוע. את שר המשקים משיב למשרתו, ואת שר האופים מורה לתלות. מאחר ותלה יוסף מבטחו באותו שר במקום לבטוח בה, גורם הקב"ה לשר המשקים לשכוח את בקשת יוסף, דבר שהאריך את תקופת מאסרו בשנתיים ימים.

⁴⁰ רש"י שם, ו

⁴¹ רש"י (לט, א) מבאר כי סמיכות פרשייה זו למעשה יהודה ותמר מורה על כך, כי אשת פטיפר, בדומה לתמר עשתה לשם שמים. שכן ראתה במזלות שעתידה להעמיד זרע מיוסף, וטעותה הייתה שהדבר יהיה רק על ידי בתה.

⁴² שכן בני נח צוו על עריות, והיא אשת איש האסורה עליו (רש"י שם, ט).

⁴³ רש"י שם, י

⁴⁴ רש"י שם, יא

⁴⁵ רש"י מביא דעה בגמרא שבא יוסף במטרה לשמש איתה (תוס' מוכיחים מלשון הפסוק 'יבוא הביתה'), אך 'דמות דיוקנו של אביו' מנעה ממנו לעשות זאת.

⁴⁶ רש"י שם, יט

⁴⁷ אחר שמצאו זבוב בכוס המלך, ואבן במאפה שקיבל.

⁴⁸ רש"י מ, ה

בעזרת ה' העלון מופץ בלמעלה מ-80 מוקדים ב: אשקלון, בית שמש, ביתר עלית, בני ברק, טלז סטון, ירושלים, מודיעין, מודיעין עלית, נתיבות, ראש העין,

לעילוי נשמת הרב ירחמיאל גרשון בן הרב צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל

לזכות חטופי עזה במלחמה בתוך כלל ישראל הזקוקים ומצפים לישועת ה'.

ולעילוי נשמת הילדה הטהורה חיה מרגלית בת צבי חנוך, הקדוש אלכסנדר בן נינה הי"ד, הקדוש בצלאל דוד בן שי הי"ד ומשה הכהן בן מיכל.

כל הזכויות שמורות ליעקב כץ ©

מסר מהפרשה

העיון במה שאירע ליוסף וליהודה ותמר, מלמד אותנו שיש עומק ומציאות שונה מזו שנראית לנו במבט ראשון. יוסף מספר לאביו על חטאים שעשו אחיו, ולבסוף מתגלה כי לחינם חשד בהם. יהודה חושב שתמר כלתו חטאה ומצווה להוציאה להורג, ולבסוף מתברר שהוא זה שטעה. כאשר אנחנו נמצאים בזמנים מאתגרים, או מסתכלים על אנשים אחרים ורואים דברים משונים, עלינו לזכור כי יש הרבה מעבר למה שרואים בעין. הקב"ה מנהל מערכה שלמה שלא תמיד גלויה לעינינו.

בעזרת ה' העלון מופץ בלמעלה מ-80 מוקדים ב: אשקלון, בית שמש, ביתר עלית, בני ברק, טלז סטון, ירושלים, מודיעין, מודיעין עלית, נתיבות, ראש העין,

לעילוי נשמת הרב ירחמיאל גרשון בן הרב צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל

לזכות חטופי עזה במלחמה בתוך כלל ישראל הזקוקים ומצפים לישועת ה'.

ולעילוי נשמת הילדה הטהורה חיה מרגלית בת צבי חנוך, הקדוש אלכסנדר בן נינה הי"ד, הקדוש בצלאל דוד בן שי הי"ד ומשה הכהן בן מיכל.

כל הזכויות שמורות ליעקב כץ ©

הפטרת וישלח

ההפטרה⁴⁹ עוסקת בביקורת על התנהגות חברתית מושחתת וחוסר הקשבה לדברי הנביאים, אשר יביאו לענישה.

"כה אמר ה'" גזר הדין של חורבן הארץ וגלות עם ישראל על ידי אשור בסוף ימי בית המקדש הראשון, לא נכתב בגלל שעברו ישראל על 3 עברות החמורות שבתורה, אלא על השחתת מידות כמו דיינים שמעוותים את הדין בכדי להרוויח מעט כסף וכביכול 'מוכרים' את הצדיק, וכל הזמן חושבים⁵⁰ כיצד יגזלו מאת החלשים הבורחים מפניהם; איש ואביו ילכו לחטוא עם נערה המאורסה "למען חללי" את שם קודשי"; הבגדים שלוקחים דיינים כמשכון ממי שלא משלם בהתאם לפסק הדין,⁵² משמשים כמשענת בעת סעודתם בבית עבודה זרה, ואת היין שגזלו מאת בני אדם,⁵³ ישתו באותו מקום.

הרי אני השמדתי את האמורי ושאר עמי כנען קודם ביאת עם ישראל לארץ בכדי שלא תלמדו מהם,⁵⁴ הוצאתי את העם ממצרים והולכתים במדבר 40 שנה כדי שתלמדו את חוקי ולא תלמדו מהאמורי,⁵⁵ השריתי עליכם רוח נבואה לרומם אתכם ובצעירים נתתי רוח טהרה שתגרום להם להפריש את עצמם מהנאות בשר ויין, ומאחר וכולם יודעים ומכירים שכך היה אף אחד לא יכחיש את זה.⁵⁶ ואתם, הכרחתם את הנזירים לשותות יין ולבטל את קדושתם, מנעתם מהנביאים להתנבא⁵⁷ וחטאתם נגדי כמפורט לעיל.

לכן אני מביא לכם צרה שתעיק עליכם כמו עגלה הקורסת מכובד המשא.⁵⁸ גם מי שיודע לרוץ לא יצליח לברוח מפני האויב שיהיה בכל מקום,⁵⁹ הקשת לא יוכל לעמוד מול האויב מהיעדר כוח למתוח את קשתו, הפרש לא יצליח להציל את עצמו בדהרת הסוס כאשר זה נוגד את רצון ה',⁶⁰ וגם זה שבדרך כלל מלא אומץ אפילו בין גיבורים אחרים "ערום ינוס ביום ההוא נאום ה'".

"שמעו את הדבר הזה אשר דבר ה' עליכם בני ישראל" אשר אתכם "העליתי מארץ מצרים" ואהבתי אתכם יותר מכל שאר העמים, והיות ואתם פושעים כנגדי, תשלמו על רשימת חטאיכם.

הרי לא ייתכן שילכו שני אנשים יחד בדרך אם לא תכננן מראש את הליכתם המשותפת, ולא נמצא אריה שואג בשמחה אם לא שכבר לכד טרף, כך בוודאי לא יתנבאו הנביאים דבר רע אלא אם כן נגזר מאת ה'⁶¹ שיקרה דבר רע בגלל החטאים שלוכדים אתכם כמו ציפור במלכודת. הרי היה עליכם להקשיב לנביאים שדבריהם הם כמו "שופר בעיר", וכפי שאם "אריה שאג מי לא יירא" כך אם ה' מבקש להעביר לנו מסר, אין מצב שהנביא לא יעביר את דבריו. וכפי שהנבואה באה בתכנון ולא במקרה, כך "אפקוד עליכם" לשלם על כל חטאיכם.⁶²

מה הקשר בין הפטרה לפרשה?

פרשת וישב עוסקת במכירת יוסף על ידי אחיו, ובהפטרה מובעת ביקורת "על מכרם בכסף צדיק" במקום לדון בצדק.

⁴⁹ עמוס ב, ו - ג, ח

⁵⁰ רש"י ב, ו

⁵¹ מצודות דוד (שם, ז) מבאר שאם היו חוטאים להנאתם, לא היו עושים זאת בצורה מבישה שכזו. הרד"ק (שם, שם) מבאר כי הקב"ה הזהיר את עם ישראל בפרשת עריות "קדושים תהיו כי קדוש אני", ובחילול קדושת עצמם למעשה מחללים את שם ה'.

⁵² מצודות דוד שם, ח. רש"י על פי תרגום יונתן (שם, שם) מבאר שהכוונה למשכון שנלקח כנגד הלוואה.

⁵³ מהר"י קרא שם, שם

⁵⁴ רד"ק ב, ט

⁵⁵ רד"ק שם, שם

⁵⁶ מצודות דוד ב, י

⁵⁷ מצודות דוד ורד"ק שם, יא

⁵⁸ רש"י שם, יג

⁵⁹ מצודות דוד שם, יד

⁶⁰ רד"ק שם, טז

⁶¹ רש"י ג, ד

⁶² מצודות דוד שם, ח

בעזרת ה' העלון מופץ בלמעלה מ-80 מוקדים ב: אשקלון, בית שמש, ביתר עלית, בני ברק, טלז סטון, ירושלים, מודיעין, מודיעין עלית, נתיבות, ראש העין,

לעילוי נשמת הרב ירחמיאל גרשון בן הרב צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל

לזכות חטופי עזה במלחמה בתוך כלל ישראל הזקוקים ומצפים לישועת ה'.

ולעילוי נשמת הילדה הטהורה חיה מרגלית בת צבי חנוך, הקדוש אלכסנדר בן נינה ה"ד, הקדוש בצלאל דוד בן שי ה"ד ומשה הכהן בן מיכל.

כל הזכויות שמורות ליעקב כץ ©

מהפ"י

לילדים

חידות לפרשת וישב

1. כיצד רמוזה מכירת יוסף בכתונת הפסים? (לז, ג)
2. כיצד נקראת בפרשתנו שיירת הסוחרים? (לז, כה)
3. כיצד נקרא חמיו של יהודה? (לח, ב)
4. למי בפרשתנו היה צמיד כבר בלידתו? (לט, ל)
5. מי אמר למי: "לאלוקים פתרונים"? (מ, ח)

בכל שבוע יוגרלו 25 שם בין המשתתפים:

- הקראת כל החידות בשולחן שבת **או**
- מענה על 2 חידות בשולחן שבת ללא עזרה

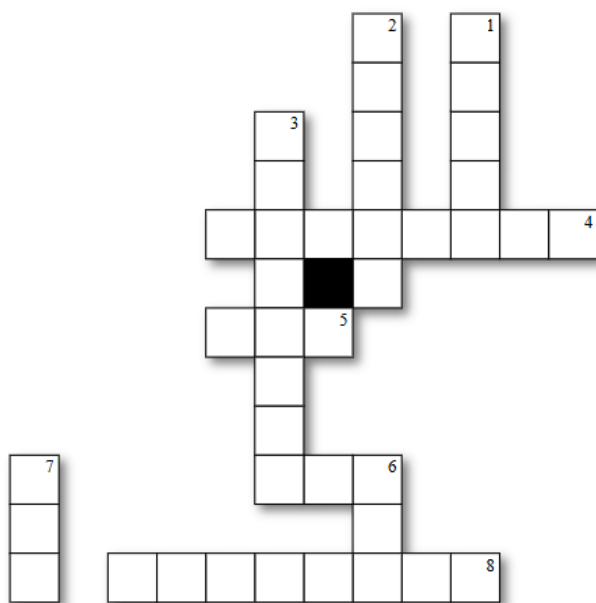
בכל שבוע תתקיים הגרלה נוספת על 25 שם בין הפותרים את התשבץ.

תשובות יש לשלוח עד יום שני בערב

yaakovkatz1989@gmail.com

מזל טוב לזוכים מעלון מס' 209:

- עדינה כץ (תשבץ)
- נועם כהן (חידון)

מאונך	מאוזן
1. מי הציל את יוסף ממיתה	4. בגד מיוחד שקיבל יוסף
2. מי קנה את יוסף בהגיעו למצרים	5. כיצד נקרא בנו החמישי של יהודה
3. כמה זמן התאבל יעקב על יוסף	6. היכן חיפש יוסף את אחיו
6. כיצד נקרא בנו השלישי של יהודה	8. איזה אחד מהסריסים שוחרר מן הכלא
7. היכן מצא יוסף את אחיו	

בעזרת ה' העלון מופץ בלמעלה מ-80 מוקדים ב: אשקלון, בית שמש, ביתר עלית, בני ברק, טלז סטון, ירושלים, מודיעין, מודיעין עלית, נתיבות, ראש העין,

לעילוי נשמת הרב ירחמיאל גרשון בן הרב צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל
 לזכות חטופי עזה במלחמה בתוך כלל ישראל הזקוקים ומצפים לישועת ה'.
 ולעילוי נשמת הילדה הטהורה חיה מרגלית בת צבי חנוך, הקדוש אלכסנדר בן נינה הי"ד, הקדוש בצלאל דוד בן שי הי"ד ומשה הכהן בן מיכל.
 כל הזכויות שמורות ליעקב כץ ©

לקבלת העלון והנצחות כתבו ל:

yaakovkatz1989@gmail.com

שלחו הודעה ל: 0532547332

לחצו **כאן** או סרקו את הקוד

שבת שלום

צאת השבת	כניסת השבת	
17:19	16:04	ירושלים
17:20	16:21	תל-אביב
17:18	16:18	חיפה
17:22	16:25	באר שבע
17:20	16:20	בית שמש
17:23	16:22	עזה
17:17	16:16	לבנון

עלון זה מוקדש ל:

- לעילוי נשמת יחזקאל בן שושנה
- להצלחה בכל העניינים: אלישע בן טל וברכה בת חביבה שמעה.

מרים מאטל בת מיכל ציפורה.

אוריאל בן יפה

הנציחו את יקיריכם או הקדישו להצלחה בכל העניינים, החל מ-260 ₪ לשבוע

בשעה טובה ובס"ד בקרוב יצא לאור חלק של ספרי 'מה בפרשה?' על ספר שמות.

ניתן לפנות להנצחות והזמנות.

בעזרת ה' העלון מופץ בלמעלה מ-80 מוקדים ב: אשקלון, בית שמש, ביתר עלית, בני ברק, טלז סטון, ירושלים, מודיעין, מודיעין עלית, נתיבות, ראש העין,

לעילוי נשמת הרב ירחמיאל גרשון בן הרב צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל

לזכות חטופי עזה במלחמה בתוך כלל ישראל הזקוקים ומצפים לישועת ה'.

ולעילוי נשמת הילדה הטהורה חיה מרגלית בת צבי חנוך, הקדוש אלכסנדר בן נינה הי"ד, הקדוש בצלאל דוד בן שי הי"ד ומשה הכהן בן מיכל.

כל הזכויות שמורות ליעקב כץ ©